ור' אלעזר בר' שמעון סבר לה כותיה דאבוה דאמר *כל העומד לזרוק כזרוק דמי. אמר מר אם יש זבח אחד יקרבו עמו והא אמר רב חסדא שמן שהפרישו לשום מנחה זו פסול לשום מנחה אחרת *אמר רבי ינאי **לב בית דין מתנה עליהם אם הוצרכו הוצרכו ואם לאו יהו לזבח אחר אי הכי שמן נמי שמן נדבה דמנחה הוא וליתנו עליהן דניפק לחולין גזירה שמא יאמרו מוציאין מכלי שרת לחול השתא נמי גזירה שמא יאמרו נסכים שהפרישן לשום זבח זה כשרין לשום זבח אחר התני מתתיה בן יהודה כגון שהיה זבח זבוח באותה שעה אבל אין זבח זבוח באותה שעה מאי נפסל בלינה אדתני סיפא אם לאו יפסלו בלינה ליפלוג וליתני בדידה במה דברים אמורים שהיתה זבח זבוח באותה שעה אבל אין זבח זבוח באותה שעה לא הכי נמי קא אמר במה דברים אמורים שהיה זבח זבוח באותה שעה אבל אין זבח זבוח באותה שעה נעשה כמי שנפסלו בלינה ופסולין *ומי אית ליה לרבי שמעון (בן אלעזר) לב בית דין מתנה עליהן והא אמר רב אידי בר אבין אמר רב עמרם אמר רבי יצחק אמר רבי יוחנן תמידין שלא הוצרכו לציבור לדברי רבי שמעון אין נפדין תמימים לדברי חכמים נפדין תמימים שאני התם דאית להו תקנתא ברעייה: **מתני'** *ולד תודה ותמורתה והמפריש תודתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה אינה טעונה לחם שנאמר °והקריב על זבח התודה התודה טעונה לחם ולא ולדה ולא חליפתה ולא תמורתה טעונין לחם: **גמ'** תנו רבנן אם על תודה יקריב (אם על תודה יקריב) מנין למפריש תודתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה ונמצאת הראשונה והרי שתיהן עומדות מנין שאיזה מהן שירצה יקריב ולחמה עמה תלמוד לומר התודה יקריב יכול שתהא שניה טעונה לחם תלמוד לומר יקריבנו אחד ולא שנים אחר שריבה הכתוב ומיעט מנין לרבות ולדות וחליפות ותמורות להקרבה תלמוד לומר °אם על תודה יכול יהו טעונות לחם ת"ל והקריב על זבח התודה תודה טעונה לחם ולא ולדה ולא חליפתה ולא תמורתה טעונין לחם שלח רב תנינא משמיה דרבי יוחנן *לא שנו אלא לאחר כפרה אבל לפני כפרה טעונין לחם הוי בה רב עמרם אהייא אילימא אחליפי תודת חובה של לפני כפרה תנינא אי לאחר כפרה תנינא אלא

תורה אור

לב בית דין מתנה עליהן. פירשתי התם (לעיל פרק ח' דף עט:): וליתנו עליהו וליפוק לחולין. אע"פ שכבר קידשו בכלי שרת אפילו הכי לומר כלי שרת מקדשים שלא מדעת הני מילי קודש אבל חולין לא מקדשי: ליפלוג וליתני בדידה. מכלל מוכח דגרס במתניתין *ואם לאו ולא גרסינן ואם לאו דא"כ הא קא מפלגי: ומי אית ליה לרבי שמעון לב ב"ד מתנה עליהן. משום דאמרן דרבי אלעזר ברבי שמעון סבר לה כותיה דאבוה קפריך הכא מר' שמעון וכן לעיל בסוף רבי ישמעאל (דף עב:) דחיק לאוקמיה כותיה גבי שלא כמצותה: דאית ליה תקנה ברעייה. תימה לר"י משה דהוה ליה למימר שאני התם דאית להו תקנתא לקיץ המזבח כדאיתא בשבועות (דף יב. והם) וי"ל דתקנה דרעייה כי היכי דלא תקשי מסמידי תמידים ולא מיפסלי קאמר לא מיפסלי בתמידין דאין נפדין דהוא קיץ למזבח אלא אפי' שמירי תמידים דאין נפדין לר' שמעון משום דאית להו תקנתא ברעייה:

מח

ורבי אלעזר סבירא ליה כאבוה דאמר כל העומד ליזרק כזרוק דמי. לגבי מקדשו בשני סמתירין בשחיטה וזריקה אבל לגבי לא הוי כזרוק שיהא סובת בשר אלא אם יש שם זבח אחר יקריבו עמו (משום דסבר כרבי שמעון דאמר כל העומד לזרוק כזרוק דמי): פסול לשם מנחה אחרת. הכי נמי ימא *נסכים שהקדישום לשם זבח [זה] לא יקריבו עם זבח אחר: שמן נמי. יהא לב בית דין מתנה עליו שיהא כשר למנחה אחרת: שמן נדבה דמנחה הוא. ונעשה דמנחה אין יכול להתנות שתהא [אלא] לשם מנחה אחרת אבל נסכים איכא נדבה לזבח בלי הלי דהא אמרינן (לעיל דף מה:) מנחת נסכים (א) אפילו למאן דיכול להתנות נמי: וליתנו. בית דין מעיקרא [עליהן דנסכים] אם הוצרכו הוצרכו ואם לאו יהו חולין והמותר מהם יהיו לזבח אחר: גזירה שמא יאמרו. בעלמא בלא תנאי ובלא תנאי סובה: מוציאין נסכים מכלי שרת לחול. וקיימא לן שכל דבר בכלי שרת מקדש אין יוצא לחולין והם אינם יודעים דהתנו עליהם מעיקרא אלא יהו סבורין מכלי שרת (ב) מקדשים לגבי נסכים ואפי' הכי ההוא עיקרן לזבח אחר: השתא נמי וכו' כשרים [הכי] לזבח אחר. אף על פי שלא נתנה זבח פסול: [כגון שהיה]. מתני' דתני יקריבו עמו כגון שהיה זבח אחר זבוח באותה שעה *ונפסל זה ומיד היו הנסכים לזבח האחר ותני כלינו לשם האי זבח שהוא נסכים ולא אתו למימר נסכים שהפרישו וכו': ומי אית ליה גריס לב בית דין מתנה עליהם. דקא הוינן למתני' כרבי אלעזר ברבי שמעון וסבר לה כאבוה ופרכינן ליה הכי וקמתרץ לב בית דין מתנה עליהם אלמא דר' שמעון סבר לב בית דין מתנה עליהם: תמידין שלא הוצרכו לציבור. כגון אותן שהפרישו שהיו בשלהם יא] ביום (ג) ר"ח *אלו שהיו שעליהן כ' היו כשלהם ד' ואותן לא היו צריכין לפי שאותן שבלין כר"ח כיון שלין מחוסרים קודש. פ"ה מ"ר וי"ל שלא התנו למיטר שאבד והפריש אחרים תחתיהם ואח"כ נמצאו לדברי רבי שמעון דאמר במסכת שבועות (דף יב.) פר ושעיר של יום הכיפורים שאבדו והפריש אחרים תחתיהן *ואח"כ נמצאו (ד) יו] כי לא יקרבו נתנו הכותות יקרבו נתנו כמצוה דאין נפדין תמימים דאין תנאי בית דין שהתנו אם לא הוצרכו יהיו מועיל בהן הכי תמידין נמי אין נפדין תמימים דאין תנאי בית דין מועיל בהן לדברי רבי שמעון אלא ירעו לדברי חכמים דאמרי ימכרו דתנאי ב"ד מועיל בהן הכי תמידין דהכא נמי נפדין ומדקאמר לדברי רבי שמעון אין נפדין אלמא דסבירא ליה דאין לב בית דין מתנה עליהן: שאני התם. יו] דס"ל אין נפדין דהא אית להו תקנתא יו] לא סבירא ליה מתנה עליהן: מתני' ולא חליפתה. יח] ג' היא חליפתה שאבדה והפריש אחרת תחתיה ושוב נמצאת דקרבה נמי בתודה: גמ' תנו רבנן אם על תודה יקריב. דלא הוה צריך למימר אם על תודה יקריבנו דמצי למיכתב והקריב על זבח התודה ומשתא לא דייק אלא (ה) יקריב לתודיה *וקא דייק דהוא מיעוט לומר דעל אחד מהם מקריב לחם ולא שתים: אחר שריבה הכתוב. להקרבה מיעט (מן) אלין טעון לחם: מנין לרבות ולדות וכו'. ואפילו נתכפר בראשונה הויין הני בני הקרבה: אם על. ריבה דכל אלו קריבין: לא שנו. הא דתנן לא ולדות וחליפין טעונין לחם: אלא אחר כפרה. לאחר שנתכפר באחת מהן אבל אם הקריב שוב לאחרת אין טעונין לחם: אבל לפני כפרה. אם הקריב עולות ולהתמורה ולחליפין טעונין לחם: אהייא. קאמר רבי יוחנן לא שנו: אילימא אחליפי תודה חובה. כגון דאמר עלי דהויא עליה חובה דהכי משמע ליה לרבי יוחנן ממתניתין קמהדר דקתני ולא ולדה ולא חליפתה טעונה לחם *ומתני' בתודת חובה קמיירי דמדקתני שהפריש אחרת תחתיה מכלל דתודה חובה היא דאמר עלי דאי לא הויא חובה לא הוי מפריש אחרת תחתיה ומתני' סתמא קתני דליכא למשמע מידי אי לאחר כפרה מידי אי לפני כפרה וקאמר רבי יוחנן לא שנו וכו': לפני כפרה תנינא. דטעונין לחם כדאמר מנין למפריש תודה כו' דמדקאמר יט] מפריש אחרת תחתיה מכלל דתודת חובה היא וקתני והרי שתיהן עומדות איזו שירצה יקריב ולחמה עמה דהיינו לפני כפרה:

אלא

רש"י כת"י

ורבי אלעזר. סבר לה כר"ש אבוה דאמר לקמן בפרק המנחות והנסכים כל העומד ליזרק כזרוק דמי ולא הוי פסול בזריקה: לב ב"ד. על הנסכים ונסכי נמי [illegible]: שמן דמנחה היא. [illegible] כמנחה נפסל: וליתני. לב ב"ד על הנסכים אם נפסלו המנחות ליפוק לחולין ומתמה קתני אם לא נפסלו בלינה: גזירה שמא יאמרו. מוציאין דבר הקדוש מכלי שרת לחול ושלי תנאה לא ידעי תנאה ואמרי בלא תנאי הוי חולין: הכא נמי. כסבורין כי מתנו עליהו לשם זבח אחר יאמרו נסכים שהפרישו לשם זבח זה כשרים לזבח אחר בלא תנאי: כגון שהיה. אותו זבח אחר זבוח באותה שעה דהכי דלקס הכא זבח הופרשו: ומי אית ליה גריס לב ב"ד כו'. דאוקימנא לעיל כר"א ואמר ליה כאבוה דאמר כל העומד ליזרק כזרוק דמי הא אמר רב אידי בר אבין נפ"ק דשבועות: תמידין שלא הוצרכו. נפסל. שבכל שנה היו מפרישין תמידים למותרים בלשכת הטלאים כי בכל יום היו טולין שנים ופסלים מכים אחרים [ושפרים] מהתחיבן מהן מיום מחרין של אחד שלא היו שוחטים אחרים תחתיהן לפי שמכאן ואילך אין מבקרין אלא מותרין מבקרים של שנה זו דאמרי' נמי ר"ש סבירא ליה [illegible] מתרומה חדשה ונשאה מרובה שלא הוגרם ולדברי ר"ש דליה ליה לב ב"ד מתנה עליהם אם הוגרם הוגרם ואם לא יפדו אין נפדין תמימים אלא ירעו עד שיסתאבו ואח"כ ימכרו: לדברי חכמים. דאית להו לב ב"ד מתנה עליהם ונפדין תמימים משום דתנאי הכי אית להו תקנתא ברעייה דירעו עד שיסתאבו וימכרו אבל נסכים לית להו תקנתא הי לאו לב ב"ד מתנה עליהם: מתני' ולד תודה. שהפריש תודה ומשכה וילדה: וכן המפריש תודתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה: אינה טעונה לחם. הראשונה אם נמצאת אחר הקרבת שניה וכן שניה אם נמצאת הראשונה קודם הקרבתה והקריבה שוב אין שניה טעונה לחם: חליפתה. היינו המפריש תודתו ואבדה והפריש אחרת (תמורה): תמורתה. כגון שהמירה בחולין והומר א' ממנה ע' ותמיר והיא תמורה ותמורתה וגו': גמ' מאי אומר תודה יקריב אם על תודה יקריב הוי ליה יקריבנו קרא יתירא הוא דמצי למכתב על תודה והקריב על זבח התודה כו': התודה יקריב. משמע כל תודה שירצה והכי מרויהו כל זמן שלא נתכפר מהויהו תודות כיצד: יכול שתהא שניה. לבהקרבה טעונה לחם: יקריבנו. אין ויו"ד דרש: מנין לרבות ולדות וחליפות ותמורות להקרבה. מידי שנא לקרבן אחד שמקריב התודה: על תודה. משמע קרבנות מעדיף על תודה: יכול יהו טעונות לחם. הולדות והתמורות קמ"ל דהא מיניה נפקא מיקריבנו אחד ולא שנים אבל ולדות ותמורות לא נפקא [מיקריבנו] למימר בהם ולא שניה דלא נמי מקריב לחם בהדייהו ליכא אחד מהם ליכא דהא לא הפרישם לשם תודה אלא [שהיה תודה ולא לא] קרא למעוטי שאר תודה מלחם: לא שנו. דלאו טעונים לחם ולקמן מפרש לה: אילימא אחליפי תודה חובה. כגון דאמר [הרי עלי] והפריש בהמה וקיי"ל דחייב באחריותה דהאומר עלי ואבדה והפריש אחרת ונמצאת הראשונה וקאמר אם קודם [שהקריב] הראשונה הקריב השניה טעונה לחם בהדיה ואם לא לא שניה: לפני כפרה תנינא. דטעונה לחם: לאחר כפרה [תנינא. דליכא] טעונה דמתני' [לפני כפרה] איזה שירצה יקריב ולחמה עמה כו' ולאחר כפרה תנינא נמי לעיל יכול [שתהא] שניה טעונה לחם ת"ל יקריבנו אחד ולא שנים והכא בריתא [במנחות] חובה קא מיירי מדקאמר מנין למפריש תודתו ולא קתני מנין למפריש תודה ל"ש תודת חובה כגון שאמרה בפה והוא בעיינא ומאן פליג עלה והתם עילא מבים כאמוריים דאמרי' בברכות אלכתבא צריכין לתודות דכתיב בהו ויזבחו זבחי תודה בספר תהלים:

רבינו גרשום

וליתני עליהו. דתנין מעיקרא אם הוצרכו הוצרכו ואם לאו ליפוק לחולין: גזרה שמא יאמרו בעלמא. בלא תנאי מוציאין מכלי שרת לחולין משום הכי התנו שיהא לזבח האחר והני כשרים לשום האי זבח שני הואיל והנסכים וליכא למגזר שמא יאמרו נסכים וכו'. ומי אית ליה לר' שמעון לב ב"ד מתנה עליהן דמתרצינן למתניתי' כר' אלעזר בר' שמעון וסבר לה כותיה דאבוה: תמידין שלא הוצרכו. שקנו מתרומה תשעה סתן בסוף השנה לדברי ר' שמעון אין נפדין תמימין ולא ירעו עד שיפול בהם מום ואחר נפדין ואמאי ליכא לב ב"ד מתנה עליהם מעיקרא אם לא הוצרכו יפדו תמימים: שאני התם דאית ביה תקנה ברעייה. דירעו עד שיפול בהם מום. הואיל ר' שמעון ולדברי חכמים במסכת שבועות פליגי: ולא חליפתה. זו היא חליפה שאבדה והפריש אחרת תחתיה. מהו אומר אם על תודה יקריבנו. כלומר הוה יכול לומר אם על תודה קרבנו מהו יקריבנו ת"ל יקריבנו כלומר על אחד יקריב לחם ולא על שנים: אחר שרבה הכתוב. יקריב: מיעט יקריבנו: ת"ל. אם על תודה. ריבה על: לא שנו. דקאמר תודה טעונה לחם ולא ולדה ולא חליפה. לא שנו אלא לאחר שנתכפר בחדא מהן: אבל לפני כפרה טעונה לחם איזה שירצה: אילימא אחליפי תודה חובה. היינו תודה חובה כגון שהיה מפריש בים ונתחכן ונדר אם ינצל שיביא תודה כדאמרי' ד' צריכין להודות דקאמר הני על התודיב באחריותה: וחליפי תודה לפני כפרה וטעונה לחם איזה שירצה. תנינא מנין למפריש תודה ואבדה והפריש אחרת תחתיה מדקאמר והפריש אחרת תחתיה מכלל דתודת חובה היא:

הגהות הב"ח (א) רש"י ד"ה שמן וכו' מנחה נסכים יכול להתנות אפילו: (ב) ד"ה מוציאין וכו' שכלי שרת אינם מקדשים לגבי נסכים משום הכי בהמי שיהו לזבח אחר בבה"ד ואח"כ מכיר כ"ל יאמרו כולם כשרים וכו' ספיר ואח"כ מכיר שהמו כו' מתני' דקתני וכו' שנפסל: (ג) ד"ה תמידין וכו' ביום ר"ח אחד כ"כ עיין שבועות דף י' ע"ב: (ד) באו"ד ואח"כ נמצאו לא יקרבו דלא דמי לבעירים שלגבו מצ בכוכות מצ כמנות כ"כ דכל אלו נתעלם הפרישים וקי"ל כ"ם: (ה) ד"ה מ"ל מהו וכו' אלא יקריבנו לתודיה:

נושא
שימוש בנסכים של קרבן לב (נמצא בסוף) לשם קרבן אחר

מתנה (מדקדק) △
קושיות

תירוצים ▽

נושא
'סוגי' תודה דלא בעי לחם

נושא/מתנה (מדקדק) △
שלבים לבאר הא דנזקק ר' יוחנן דין לאחר כפרה דוקא לא בעי לחם) ל-לפני כפרה דבעי לחם

▽ דחיות